

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IV. Quilibet Sacerdos, etiam hæreticus, suspensus,
excommunicatus aut degradatus vitandus, in articulo seu periculo mortis,
jure dumtaxat Ecclesiastico, potest absolvere ab omnibus peccatis & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

52.
Tali casu
non fore
Absolutio-
nem condi-
tionatam,
docet Lugo
exemplo
voti.

Respondet Lugo suprà; illam conditionem non tenere se ex parte Absolutionis proferendæ, sed ex parte ipsius concessionis. Ad quod declarandum n. 49. affert exemplum in actu votendi: pone, inquit, aliquem, qui à Pontifice prohibitus esset, facere ullum votum; immo fuisset redditus inhabilis ab eodem Pontifice ad votendum validè: posset hic petere ab eodem facultatem votendi Castitatem v. g. quam jam iterum voverat olim ante prohibitionem: & Pontifex posset concedere eam facultatem, si verè jam eam iterum vovisset; quo posito conditio non se teneret ex parte voti; sed ex parte concessionis: non enim concedit facultatem solùm ad votum conditionale, sed ad votum absolutum Castitatis: sed tamen non concedit licentiam absolutè, sed sub conditione, si jam iterum Castitatem vovit: quâ conditione stante, sit nunc votum novum absolutum, ac per consequens ejus sensus est: *Volo me obligare denuò, etiamsi obligatus non essem*; alioquin non esset votum absolutum simpliciter: sed tamen licentia Pontificis ad hoc votum absolutum, & cum illo sensu absoluto faciendum, non fuit absoluta, sed conditionalis, si jam iterum Castitatem voverat: nec in hac concessione est aliqua contradictio. Hucusque Lugo.

53.
Contra
quem arguit
Auctor.

Quin immo, videtur esse maxima contradictio; nam est licentia conditionalis ad votum absolutum, repugnans ipsi conditioni. Nam Pontifex dicit: *Do licentiam ut voveas Castitatem, si jam eam iterum vovisti*: vovens autem dicit: *Voveo, seu, volo me obligare denuò, tamen si jam eam iterum non vovissem*, quæ voluntas directè excludit conditionem, cum solùm habeat licentiam se obligandi seu votendi Castitatem, si jam eam iterum vovisset; quomodo ergo potest velle se obligare efficaciter, tamen si jam non esset obligatus, cum sciat se hoc non posse facere? Sicuti si Pontifex daret alicui licentiam votendi quiddam sub illa conditione: *si es legitime natus*, ipse autem diceret: *Volo me obligare, tamen si non essem legitime natus*, quis non videt, talem directè operari contra suam licentiam, adedque non posse efficaciter id velle?

Ergo similiter in casu nostro, Pontifex dat licentiam simplicibus Sacerdotibus absolvendi peccata mortalia, antea absoluta; concessio, inquit Lugo, est conditionalis, Absolutio tamen, ad quam datur licentia, non debet esse conditionalis, sed absoluta, cujus sensus sit, remittere illa peccata, etiamsi priùs remissa non fuissent: nam ad hanc Absolutionem absolutam dari potuit licentia sub conditione; in quo nulla apparet contradictio. Hæc ille.

Respondet; apparet manifestissima contradictio in eo, quòd licentia absolvendi, etiamsi peccata priùs remissa non fuissent, concedatur sub hac conditione: *si peccata priùs remissa fuerint*; cum ista licentia expressè excludat illam conditionem, ut patet.

Et sanè, quomodo potest quis velle absolvere efficaciter peccata, etiamsi priùs remissa non fuerint, cum sciat se non habere potestatem, nisi absolvendi peccata, quæ priùs remissa fuerint? Hæc de questione nominis sufficiant: appelletur Absolutio conditionalis, appelletur absoluta, parùm refert ad praxim, dummodò reverà non remittat peccata, priùs non remissa per Absolutionem, quantumvis penitens & absolvens bonâ fide putarent, ea esse remissa.

Quòd autem non remittat, videtur probari à simili; quia Absolutio simplicis Sacerdotis non remittit directè peccata mortalia, quantumcumque penitens & Sacerdos bonâ fide putarent esse venialia. Pro ut etiam Sacerdos approbatus non remittit peccata reservata, estò ipse & penitens putarent non esse reservata, nisi habeat potestatem absolvendi à reservatis.

Et hæc quidem de potestate simplicis Sacerdotis extra articulum mortis. Quam autem habeat in articulo mortis, edissero Conclusionem sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO IV.

Quilibet Sacerdos, etiam hæreticus, suspensus, excommunicatus aut degradatus vitandus, in articulo seu periculo mortis, jure dumtaxat Ecclesiastico, potest absolvere ab omnibus peccatis & censuris, Sacramento obstantibus, & casibus reservatis à jure vel homine, præsertim in absentia Ordinarii; quid ni etiam in præsentia?

Nonnulli Auctores distinguunt hic inter periculum & articulum mortis, dicentes, articulum mortis significare non quodcumque periculum, sed dumtaxat periculum proximum, quando videlicet mors est moraliter certa & inevitabilis; periculum autem, quando est probabile dubium, eò quòd contingat sæpè in talibus circumstantiis

54.
Ostendit
contradictio
in eo, quòd
deur licentia
absol-
vendi, etiam
peccata
priùs re-
missa non
fuissent, sub
conditione,
si priùs re-
missa fue-
rint.

55.
Tali casu
Absolutio
non remittit
peccata,
quæ antea
non fuerant
remissa.

56.
An hic per-
iculum &
articulum
mortis de-
beant di-
stingui.

stantis mors, putà in actuali bello, longa & periculosa navigatione, &c.

Cap. 22. de Sent. Excom. in 6.
 Alii autem contundunt hic periculum cum articulo mortis, argum. cap. Eos qui. 22. de Sentent. Excom. in 6. ibi: *Eos qui à sententia Canonis vel hominis (cum ad illum, à quo aliàs de jure fuerant absolventi nequeunt, propter imminentis mortis articulum aut aliud impedimentum legitimum pro Absolutionis beneficio habere recursum) ab alio absolventur: si cessante postea periculo (id est, articulo mortis) vel impedimento &c.*

Cap. 29. 17. § 4.
 Similiter 17. q. 4. cap. 29. *si quis suadente diabolo*, posita reservatione excommunicationis, excipitur periculum mortis ibi: *Nisi mortis urgente periculo*, cujus exceptionis hic mentio in cap. *Non dubium*. §. de Sentent. Excom. ibique appellatur articulus mortis: *Nec nisi in articulo mortis sine Rom. Pontifice Absolutionis possint beneficium impetrare.*

Cap. 5. de Sent. Excom.
 Sed, ut verum fatear, hæc jura, quibus communiter utuntur DD. & ego usus sui Disput. 4. Sect. 9. Concl. 5. non omnino convincunt; nemo quippe dubitat, quin articulus mortis possit vocari periculum mortis, ut fit in primo jure; similiter quin mortis urgens periculum possit confundi cum articulo mortis, quod facit secundum jus: sed quod queritur est, an quodlibet periculum mortis, etiam non urgens, solcat ab Ecclesia vocari articulus mortis, quod non puto satis efficaciter probari ex juribus jam citatis.

§ 7. Expenduntur jura, que videntur probare partem negativam.
 Interim, quia communius sic docent Theologi, sciente & non contradicente Ecclesia, & quia favores convenit ampliari, quamquam in rigore significationis illæ voces sint diversæ, in præsentem casu videntur posse confundi; præsertim cum ratio seu motivum Ecclesiæ, scilicet, ne aliquis pereat, militet tam in articulo, quam in periculo mortis: nam si poenitens expectare deberet usque ad articulum mortis, rarius posset uti illà facultate; cum tunc rarius sit opportunitas confitendi, vel ratione nimie infirmitatis, vel ratione absentiae Confessarii &c.

§ 8. Unde sicut ob periculum illud mortis, etiam ante extremum articulum, obligatur homo confiteri; ita in illo periculo fruitur eo privilegio seu facultate, ab Ecclesia pro isto articulo concessa. Ego tamen putarem, inquit Arriaga Disput. 39. n. 9. quando quis navigationem, etiam maxime periculosam inchoat, si habet secum Sacerdotes, à quibus subortà fortè tempestate possit absolvi, non debere judicari periculum mortis; nisi dum incipit tempestatem, vel si ipse Sacerdos incipiat ægrota- re; tunc enim poterit ab eo absolvi ab omnibus casibus reservatis &c. pro ipso

verò Sacerdote, si solus sit, tum periculum incipit, quando navigationem inchoat, quia ipse sibi Absolutionem dare non potest; quòd si sit alius cum ipso, debebit de eo, uti de laico immediatè ante, discurrere.

Si objicias; potest fortè in ipsa navigatione Sacerdos repente mori, quando non erit commoditas alium querendi. Respondet; ex eo capite aliquid esse difficultatis; quia tamen talis mors repentina, est valde extraordinaria, non putarem, inquit, ex ejus præcisè timore posse judicari initium ejus navigationis articulum mortis, ut eadem causà possit navigaturus confiteri cuilibet. Hæc ille.

Respondetur ad objectionem.

Et continuò adjungit: Non est eodem modo discurrendum de eo, qui pugnam incipit; nam licet apud se Sacerdotem habeat, periculum tamen jam censetur incipere ab ipso pugnae initio: non enim potest Sacerdotem habere præsentem ad omnem partem, ad quam se miles vertit; deinde ictus supervenientes auferunt vitam repente, antequam in ipso extremo articulo possit cogitare de Confessione, idemque periculum est circa ipsum Sacerdotem. In navigatione non habet id locum; quia tempestatem non evertit in momento navim, sed semper dat locum Confessione, saltem in genere, si multæ sint in navi personæ, & unus tantum Confessarius. Hactenus præfatus Auctor.

§ 9. Quid dicendum de eo, qui pugnam incipit.

Et quidem non adeo malè, si cum aliis quibus Auctoribus, de quibus infra, docuisset, istud privilegium seu facultatem Ecclesiæ præcisè concessam fuisse, ad succurrendum absolventi necessitati: sed cum n. 14. doceat nobiscum, Ecclesiam per suam facultatem etiam voluisse tollere difficultatem hujus Sacramenti, & efficere Confessionem quam potest suavem; atque aliundè fieri possit, ut ille, qui incipit navigationem periculosam, tamen secum habeat Sacerdotem, difficillimè tamen ei confiteretur subortà tempestate; hinc consequenter videtur, etiam tali casu debere judicari periculum mortis; quando navigationem inchoat; & ideo tunc posse eligere quemlibet Confessarium, cum teneatur confiteri; nisi velit confiteri, dum tempestatem incipit, illi Sacerdoti, quem secum habet. Ita ego sentio, salvo meliori.

60. Sententia Auctoris.

Breviter ergo; quoties peccator propter articulum vel periculum mortis tenetur confiteri, toties Ecclesia concedit cuilibet Sacerdoti potestatem absolventi ab omnibus peccatis.

Quæris à me, ubi Ecclesia concedat illam potestatem? Respondeo in Concil. Trident. sess.

61. ubi Ecclesia

concedat
cuiuslibet Sa-
cerdoti po-
testatem
absolvendi
in articulo
mortis.
Trident.

Probatio
Conclus.

62.
Obiectio.

1. Cor. 3.

D. August.

Matth. 16.

S. Cyprian.

63.

Explican-
tur verba
Apostoli
1. Cor. 3.
Fundamen-
tum &c.

S. August.

sess. 14. c. 7. hisce verbis: *Verumtamen pie ad-
modum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eam-
dem Ecclesia Dei custodiam semper fuit, ut nulla sit
reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes Sa-
cerdotes, quoslibet pœnitentes, a quibusvis peccatis
& censuris absolvere possunt. Quæ verba sicuti
generalia sunt, & nullum excipiunt Sacer-
dotem, nullum pœnitentem, nullum pec-
catum, nullam censuram, ita generaliter
arbitror intelligenda, nisi aliquid obftet.*

Et ideo dixi in Conclusionē: *Quilibet Sacer-
dos, etiam hæreticus, suspensus, &c. quia nihil
obstat, quin de omnibus illis possit intelligi
Concilium; quin immo, cum Sacramentum
hoc sit difficillimum, & in talibus circum-
stantiis maximè necessarium, ne propter ve-
recundiam detegendi peccata huic aut illi,
aliquis pereat, planè conveniens est suavi
dispositioni Dei & Ecclesiæ, ut de omnibus
illis hæc Constitutio intelligatur.*

Dices; hæreticus non est capax jurisdic-
tionis Ecclesiasticæ, quia caret verâ Fide,
quæ est ejus fundamentum, teste Apostolo
1. Corinth. 3. v. 11. *Fundamentum enim aliud
nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod
est Christus Iesus. Si autem Christus, inquit
D. August. lib. de Fide & operibus cap. 16.
procul dubio Fides Christi.*

Quocirca Matth. 16. præmittitur con-
fessio Fidei promissioni Papatûs v. 16. *Re-
spondens Simon Petrus dixit: Tu es Christus Filius
Dei vivi. Sequitur v. 18. Et ego dico tibi, quia
tu es Petrus & super hanc Petram aedificabo Ecclē-
siam meam, & porta inferi non prævalent adver-
sus eam. Et tibi dabo Claves regni celo um. Et quod-
cumque ligaveris super terram, erit ligatum & in
celis, & quodcumque solveris super terram, erit sol-
utum & in celis. Ergo potestas solvendi
peccata, præsupponit confessionem veræ
Fidei.*

Hinc Cyprianus lib. 4. Epist. 2. ad Anto-
nianum (& refertur 7. q. 1. c. 6.) *Qui, in-
quit, nec unitatem spiritus, nec conjunctionem pacis
observat, & se ab Ecclesia vinculo, atque a Sacerdo-
tum collegio separat, Episcopi nec potestatem potest
habere, nec honorem &c. Et idem lib. 1. Epist. 6.
(ut refertur 24. q. 1. c. 31.) Didicimus om-
nes omnino hæreticos & schismaticos nihil habere
potestatis ac juris. Transco alios Patres, qui li-
mi-liter loquuntur.*

Respondeo; Apostolum intelligendum non
de fundamento jurisdictionis aut dignitatis
Ecclesiasticæ, sed de primario fundamento
totius Ecclesiæ ac Iustificationis omniumque
honorum operum, ut patet ex contextu
totius capitis.

Unde D. August. supra sic probat, quod
dixerat: *Per fidem quippe habitat Christus in cor-
dibus nostris, sicut idem Apostolus dicit. Porro
fides Christi, illa nique, quam definiit Apostolus,
(ad Ephel. 3.) quæ per dilectionem operatur. Non*

enim fides illa demonum, cum & ipsi credant &
contremiscant, & Filium Dei confitentur Jesum,
potest accipi in fundamentum. Quæ? Nisi quia non
est fides, quæ operatur per dilectionem, sed quæ ex-
primitur per timorem. Fides itaque Christi, fides
gratia Christiana, id est, ea fides, quæ per dile-
ctionem operatur, posita in fundamento, neminem peri-
re permittit.

Putas autem, quia hæc fides est necessa-
rium fundamentum Ecclesiasticæ jurisdic-
tionis? Contrarium novissimè definitum
est à Concil. Trident. sess. 14. can. 20. *Si
quis dixerit, Sacerdotes, qui in peccato mortali sunt,
potestatem ligandi & solvendi non habere &c. ana-
thema sit. Ergo dictum Apostoli, juxta expo-
sitionem August. planè impertinens est ad
propositum.*

Quantum ad factum Christi; nonne &
ipse Ioan. 21. interrogavit Petrum non se-
mel, sed tertio dicens: *Simon Ioannis diligis me
plus his? Simon Ioannis diligis me? Simon Ioannis
amias me? antequam dixit ei: Pascere oves meas?*
Ergo Pontifex hoc ipso, quod non diligit
Christum, caret omni jurisdictione Eccle-
siasticâ, quis Catholicus audeat affirmare?
Voluit ergo Christus his prævisis interroga-
tionibus ostendere, quomodo fides, quæ per
dilectionem operatur, sit necessaria, ut
Pontifex, & quicumque alius, in dignitate
Ecclesiastica constitutus, convenienter &
dignè possit fungi munere suo & Ecclesiasti-
câ jurisdictione.

Et verò, si ille qui non habet charitatem,
nequit dignè fungi munere suo, quantum magis
qui non habet fidem? Et ideo dignus
est, qui privetur suo officio & jurisdic-
tione, sicuti de facto privantur per senten-
tiam excommunicationis hæretici externi.
Nec aliud voluit Cyprianus supra; &
alii Patres commode hoc sensu possunt ex-
plicari.

Didicimus itaque, omnes omnino hæreticos
& schismaticos nihil habere potestatis aut
juris, in quantum tales sunt. Cæteroque
in quantum sunt veri Sacerdotes, id est,
retinent characterem sacerdotalem impres-
sum per sacram Ordinationem, sicuti validè
consecrant, validè ordinant; non est ratio,
quare etiam non possint validè absolvere
à peccatis, si cætera adsint, id est, si adsit
jurisdictio; hanc autem non posse adesse,
hactenus non est probatum, neque probari
potest: habet quippe fundamentum suffi-
ciens, scilicet characterem sacerdotalem; alio-
quin etiam hæreticus merè internus invalidè
absolveret, quod nullatenus est admitten-
dum.

Quod itaque hæreticus externus invalidè
absolvat, non est præcisè propter hæresim,
sed propter excommunicationem, quæ pri-
vatur omni jurisdictione spirituali; si ergo
propter

64.
Charitas
non est ne-
cessarium
fundamen-
tum Eccle-
siasticæ ju-
risdictio-
nis
Trident.

est tamen
necessaria,
ut quis com-
venienter
fungatur
suo munere.
16.

65.

Hæretici
nihil ha-
bent potes-
tatis Eccle-
siasticæ, in
quantum
tales sunt.

68.
Non licet
Constitutis
Excom-
municatis
in Eccle-
sia
16.

Quare hæ-
reticus ex-
ternus in-
validè ab-
solvat.

propter excommunicationem Sacerdos non sit incapax jurisdictionis Ecclesiasticæ, quin hic & nunc, ita volente Ecclesiâ, possit validè absolvere, de quo nemo potest dubitare (cùm de facto omnes excommunicati tolerati validè absolvant, dum à fidelibus ad hoc requiruntur) neque incapax erit præcisè propter hæresim.

66. Potuit ergo & voluit Ecclesia hæreticum esse legitimum judicem in articulo mortis, non tantùm per assignationem materiæ, ut videtur velle Vasq. q. 93. a. 1. dub. 4. n. 4. sed etiam per collationem jurisdictionis activæ, nisi Vasquez offenderit, cùm esse incapax ejusmodi jurisdictionis, quod hæcenus non fecit, nec facillè quisquam faciat.

Quæ autem hæretici, similis est ratio excommunicati, suspensi, degradati &c. Quippe cùm excommunicatio, suspensio &c. & omnes effectus harum censurarum seu poenarum, sint juris Ecclesiastici, potuit Ecclesia pro illo articulo vel tollere illam excommunicationem, suspensionem &c. vel saltem impedire istum effectum, puta ablationem jurisdictionis; sicut de facto impedit in aliquibus per Extravag. *Ad evitanda*. non solum pro articulo mortis, sed etiam extra illum articulum.

67. Cæterùm an liceat in articulo mortis confiteri hæretico, excommunicato, suspensio &c. videre poterit Lector Disp. 1. Sect. 8. Concl. 5. Haud dubium, quin liceat aliquo casu, v. g. quando vel debeo mori absque Sacramento, vel debeo Sacramentum ab eis recipere; nisi forte illa receptio esset protestatio falsæ Religionis; qualis fuisset sumptio Eucharistiæ ex manu Episcopi Ariani, quem Rex Leovigildus miserat ad filium suum Hermenigildum, ut per hoc ad gratiam suam redire mereretur.

Et ideo vir Deo deditus, Ariano Episcopo venienti exprobravit, ut debuit, ejusque à se perfidiam dignis increpationibus repulit, eligens magis mori, quam fœdari, implicitè protestando hæresim Arianam: quamquam & de morte instante, quam perfidus pater, ad se reverso Episcopo, continuò per apparitores suos intulit, ei minimè constaret, adedque nesciebat, se esse in periculo seu articulo mortis. Præterquam, quòd Sacramentum Eucharistiæ non sit tam necessarium ad salutem, quam Sacramentum Pœnitentiæ.

68. Interim, si etiam similes occurrerent circumstantiæ impræsentiarum, id est, si contingeret, ut illa Confessio foret protestatio falsæ Religionis, potius mors esse eligenda, & non dubitarem, quin Deus suâ gratiâ talem excitaret ad veram Contritionem justificativam seu remissivam peccatorum absque reali susceptione Sacramenti.

Sed hic casus quasi metaphysicus; nam si apertè talis pœnitens protestaretur, se hæresi illius Sacerdotis nullatenus velle consentire, sed petere in ea necessitate Absolutionem in remedium animæ suæ, ne fortè defectu perfectæ Contritionis in æternum damnaretur, jam tolleretur omnis protestatio falsæ Religionis, & vera occasio scandalii, ut proinde scandalum, si fortè aliquod adhuc sequeretur, tamquam acceptum, minimè curari deberet.

69. Sed nunquid teneor in articulo mortis, deficiente alio Confessore, confiteri hæretico, excommunicato &c. Respondeo: plane teneris, nisi protestatio falsæ Religionis aut scandalum, de quo jam diximus, vel periculum perversionis te excuset; aut certè perversa voluntas non proferendi formam cum debita intentione, juxta institutionem Christi. Patet; quia urget, ut suppono, præceptum divinum, & commodè potes illud implere; ergo teneris. Et aliunde debes providere salutem animæ tuæ, licet alius suâ pravâ voluntate peccaturus sit. Dico: suâ pravâ voluntate; quia potest & debet se disponere ad gratiam per Contritionem Charitate perfectam aut aliud medium, & ita dignè ministrare Sacramentum; si non faciat, ipse viderit.

Exceptiones per se claræ sunt, nec indigent probatione. Et quàmvis periculum scandalii rarissimum sit, ut statim dixi, tamen periculum perversionis ab hæretico, potest esse frequens, similiter voluntas non proferendi formam cum debita intentione, & ideo posset sæpius excusari infirmus à Confessione, faciendâ hæretico.

70. Alioquin his cessantibus, putant aliqui, infirmum debere confiteri hæretico, etiam illam hæresim, quâ ipse Confessarius laborat. Ratio; quia Absolutio est valida, ergo censetur habere copiam Confessarii. Antec. probatur; quia valor Absolutionis non regulatur à judicio, quod Confessarius facit de malitia aut gravitate peccatorum, quæ audit & intellexit; neque enim dicit explicitè vel implicitè: *Ego te absolvo à peccatis, quæ judicavi esse peccata, aut; judicavi esse mortalia vel venialia; sed, Ego te absolvo à peccatis, quæ mihi confessus es.* Habet ergo intentionem solvendi omnia vincula, dependentia ex processu & Confessione sibi facta, etsi ex privato errore putet, aliquod non esse vinculum; v. g. in casu proposito non esse hæresim; quam pœnitens ut talem confiteatur.

Veluti Calvinista baptizans, quàmvis ex privato errore putet illa verba: *Ego te baptizo* &c. solum esse concionatoria, & non operatoria; quia tamen intentione magis universali & efficaci intendit baptizare, juxta Christi institutionem, habet etiam intentionem

An sit obligatio confitendi secus, si hæc protestatione & scandalo,

etiam est hæresim, quâ Confessarius laborat.

nem proferendi illa verba juxta eandem institutionem, & per consequens proferendi verba operatoria. Si ergo Sacerdos hæreticus, non obstante eo errore, potest absolvere, & de facto absolvit directè ab illo peccato, nescio, cur penitens in periculo mortis non teneatur ei confiteri eundem errorem.

71.
Saltem teneatur alia peccata confiteri.

Ut ut sit de hac difficultate, quæ non pertinet ad præsentem Tractatum, & idèò paucis verbis eam attigi, saltem alia peccata, nisi aliquid ex dictis obstat, tenebitur ei confiteri, cum saltem ab illis directè possit absolvi, & absolvetur, ut suppono. Quæ jurisdictione? Sicut dixi, jurisdictione delegatâ, seu concessâ ab Ecclesia, non autem immediatè concessâ à Deo, cum illius concessionis nullum extet vestigium in Scriptura, Conciliis, aut SS. Patribus.

Quæ jurisdictione tunc hæreticus absolvatur?

Quin immo putat Suarez disp. 26. sect. 4. n. 6. concessionem Ecclesiæ insinuari à Concilio Trident. sess. 14. c. 7. ibi: *Ne hæc ipsâ occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis &c.* Ubi, inquit, significat hanc Traditionem ortam esse ab ipsa Ecclesia, & ad summum esse Apostolicam. Omnia etiam antiqua Decreta, in quibus reservantur peccata cum hac exceptione (præterquam in articulo mortis) indicant esse Ecclesiæ concessionem. Hæc ille.

72.
Aliqua in Ecclesia custodiuntur, quæ tamen sunt immediatè à Deo concessa. Id. August.

Sed facilè responderi posset ad primum, aliqua in Ecclesia custodiri, quæ tamen sunt immediatè à Deo concessa; v. g. Baptismus parvulorum, de quo Aug. lib. 4. de Baptismo cap. 23. *Quod traditum tenet universitas Ecclesiæ, cum parvuli infantes baptizantur, qui certe nondum possunt corde credere ad justitiam, & ore confiteri ad salutem, quod latro potuit, quia etiam stendo & vagiendo cum in eis mysterium celebratur, ipsis mysticis vocibus obstrepunt, & tamen nullus Christianorum dixerit, eos inaniter baptizari.*

Et illicò cap. 24. subjungit: *Et si quisquam in hac re auctoritatem divinam querat, quamquam quod universa tenet Ecclesiæ, nec Concilio institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum rellissimè creditur &c.* Ergo Trident. istis verbis: *In eadem Ecclesia Dei semper custoditum fuit, estò significet ad summum Traditionem Apostolicam, non propterea satis significat rem istam institutam esse ab Ecclesia: nam Traditio Apostolica potest esse de re immediatè à Christo institutâ, ut patet ex Baptismo parvulorum.*

73.
Quare ad omnes casus reservatos addatur illa particula: Præterquam in articulo mortis.

Ad secundum respondetur: ex illa exceptione potius colligi contrarium; si enim non esset juris divini, sed dumtaxat juris Ecclesiastici, aliquando esset reservatio etiam pro illo articulo: cum ergo generaliter ad omnes casus reservatos illa particula addatur, signum est, Pontificem non posse aliter reservare; additur autem, ut omnes sciant suam

potestatem, ne fortè, propter ignorantiam Sacerdotis, aliquis pereat. Deinde, ut significetur, Ecclesiam non habere potestatem pro tali articulo reservandi peccata.

Nec magis urget optima conjectura Suarez supra: Est, inquit, etiam optima conjectura; quia si hoc esset de jure divino, omnes Sacerdotes essent pares in illo articulo, neque posset unus privari tali jurisdictione, etiam si esset copia alterius: neque tunc necessarium esset, expositum non exposito præferre; quia ad jurisdictionem divini juris non esset necessaria hominum approbatio, & ab hominibus instituta.

74.
Conjectura Suarii.

Respondeo; fortè non est necessaria approbatio, sed omnes in illo articulo sunt pares, ut ostendam in ultima parte Conclusionis. Deinde, omnes homines sunt ministri Baptismi jure divino, & tamen etiam in articulo mortis unus debet alteri præferri, ut constat ex dictis suo loco.

ad quam respondet Auctor.

Fateor; reponis; attamen valet Baptismus aliter collatus, non sic valet Absolutio.

Respondeo; unde constat, quòd non valet? Nam hoc à multis negatur, ut statim videbimus.

Optimè ergo probatur nostra Conclusio argumento negativo (quamquam & positivum dici posset) quo Conclusionem præcedenti probavimus, jurisdictionem absolvendi peccata venialia non esse immediatè à Deo; scilicet, quia non est recurrendum ad Deum absque necessitate: hæc nulla est necessitas; ergo &c.

75.
Proberio Conclus.

Minor probatur; quia nescitur ubi Deus illam potestatem concesserit: nam illa verba Ioan. 20. *Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata &c.* æqualiter concernunt Confessionem in articulo mortis, & extra articulum mortis, æqualiter mortalia ac venialia peccata, immo magis mortalia.

Si dixeris; non invenitur aliquod initium hujus consuetudinis seu concessionis. Respondetur; inde ad summum sequitur, esse Traditionem Apostolicam quæ licet possit esse de re, à Christo immediatè institutâ, ut supra ostendimus, tamen etiam potest esse de re, immediatè ab Ecclesia seu Apostolis institutâ, ut patet in jejuniis quadragesimali, & similibus.

Objectio solvitur.

Si autem à me queritur; cur magis potestas baptizandi sit immediatè juris divini, quam jurisdictione absolvendi in articulo mortis.

76.
Cur magis potestas baptizandi sit immediatè juris divini, quam jurisdictione absolvendi in articulo mortis.

Respondet I. quia est major necessitas Baptismi, maximè pro parvulis, & major utilitas, scilicet remissio omnis culpæ & penæ; & idèò noluit Christus, ut Ecclesia posset aliquem impedire à collatione valida hujus Sacramenti.

Secundò; jurisdictione debet procedere à Superioribus

terioribus ad inferiores, ut servetur debitus ordo & subiectio, ne facile turbetur seu confundatur Ecclesiastica Hierarchia, quæ est ut castrorum acies ordinata. Sicut ergo ob hanc causam, noluit Christus immediatè conferre jurisdictionem omnibus Sacerdotibus extra articulum mortis, sed illius concessionem reliquit voluntati Ecclesiæ; pari ratione noluit eam concedere in articulo mortis, sed reliquit eam voluntati Ecclesiæ.

Neque idè defecit in necessariis, ut Adversarii volunt; nam misit Spiritum sanctum, ut doceret Ecclesiam suam omnem veritatem; ut assisteret Pontifici, ne erraret perniciosè in Ecclesiæ gubernatione; ac pròinde, ut concederet omnibus Sacerdotibus in articulo mortis jurisdictionem absolvendi ab omnibus peccatis, ne occasione reservatiõnis aliquis pereat.

Unde non est verisimile, Summum Pontificem ullo unquam tempore revocaturum hanc delegationem (inferior Pontifice tollere aut limitare eam non potest; ut clarum est) quia esset intolerabilis error; quem nunquam Spiritus S. in sua Ecclesia permitteret.

Restat præcipua difficultas; puta, utrùm in articulo mortis sit delegata potestas absolvendi omnibus Sacerdotibus; etiam in præsentia proprii Parochi, aut alterius Superioris, qui habet ordinariam facultatem absolvendi. Pars affirmativa (quam docent Navar. Rodrig. Henriquez; Vega, Villalobos; & plures alii, quos refert & sequitur Diana part. 1. tract. de Absol. ab hæresi resol. 5.) fundatur in generalitate verborum Concilii Tridenti: *Atque idè omnes Sacerdotes; quolibet pœnitentes, à quibusvis peccatis & censuris absolvere possunt.* In quibus verbis nulla fit mentio absentia vel præsentia Ministri ordinarii; ergo etiam in præsentia ejus possunt absolvere.

Favet etiam ratio Tridenti: *Ne hæc ipsa occasione aliquis pereat;* nam occasio pereundi non solum oritur ex inopia Confessoris, sed etiam ex difficultate, quam homines sæpius sentiunt in adeundo Superiorem, vel in confitendo huic aut illi; ita ut aliquando malient damnari; quam Confessario ordinario aut delegato præsentem confiteri. Voluit autem Ecclesia omnem difficultatem amovere in eo articulo; ut cum maxima possibili facilitate homo reconciliaret se Deo; ne occasione difficultatis hujus Sacramenti aliquis peccet. Igitur Confessario ordinario, vel aliàs delegato, præsentem, non cessat omnis finis legis, adeoque nec ipsa lex.

Et sanè; quid opus erat tollere reservatiõnem in absentia Prælati? nam tali casu unusquisque potest indirectè absolvere à reservatis, etiam seclusà constitutionè Tridenti. indirecta autem Absolutio liberat à damna-

tione æterna. Voluit ergo Trident. succurrere non tantum absolutæ necessitati, sed etiam libertati conscientia; & idè dedit omnibus Sacerdotibus pro tali articulo plenam jurisdictionem absolvendi ab omnibus peccatis tam reservatis, quam non reservatis, tam in absentia, quam in præsentia Superioris, aut alterius habentis jurisdictionem delegatam extra illum articulum.

Nec obstat, quòd expressè loquitur de solis casibus reservatis, ut patet ex contextu: quia qui potest, quod majus est, etiam potest, quod minus est in eodem genere; si ergo simplex Sacerdos potest absolvere à casibus reservatis, qui; secundum Trident. ibidem; sunt atrociora & graviora crimina, quid tamen etiam à casibus non reservatis, qui sunt leviora, & non adeò enormia crimina? Nulla potest esse ratio disparitatis, nisi voluntas Ecclesiæ, quæ irrationabilis foret, & idè meritò negatur.

Unde miror Arriagam disp. 39. n. 8. concedere omnibus Sacerdotibus, etiam excommunicatis, degradatis &c. potestatem absolvendi à reservatis in articulo mortis, etiam in præsentia Ordinarii, ut docet n. 10. & tamen n. 18. negare potestatem absolvendi à non reservatis in præsentia Ordinarii vel delegati extra illum articulum.

Miror; inquam; quia nullam adfert rationem disparitatis præter Tridentinum, quod expressè solum loquitur de peccatis reservatis; & consuetudinem Religiosorum, qui non audent confiteri sine licentia Superioris, nisi ei, qui est assignatus Confessarius: signum ergo est, eos supponere se non habere potestatem eligendi, quem velint; si autem in Ecclesia Dei fuisset semper ea licentia, certè non potuisset illa ignorari à Religiosis, qui maximè docti sunt, & noverunt optime; quid sit juris in hoc puncto. Trident. autem ibi, id, quod dicit licere omnibus in eo articulo mortis, supponit fuisse semper in Ecclesia observatum. Hæc ille.

Sed quæro ego; Religiosi solent in articulo mortis, sine licentia Superiorum, confiteri ei, qui non est assignatus Confessarius, peccata reservata? Ostendat nobis Arriaga illam consuetudinem, & ego ostendam illi consuetudinem confitendi peccata non reservata.

Apud FF. Minores Provinciae Germ. Infer. non sic assignantur Confessarii singulis Fratribus; quin omnes alii Confessarii approbati, validè eos absolvant ab omnibus peccatis, exceptis reservatis, etiam extra articulum mortis, quanto magis in articulo mortis? Quid sit in aliis Religionibus, nescio. Hoc scio, nullam me videre rationem, quare potius, sine licentia Superioris, possint eligere Confessarium, qui eos absolvat à reservatis,

Occurritur objectioni,

80. Sententia Arriagæ, omnes Sacerdotes posse absolvere in præsentia Ordinarii à reservatis, seclusà non reservatis.

81. Rejicitur.

77. Chelitus non defecit in necessitate

78. Cum in articulo mortis omnes sacerdotes habeant æqualem potestatem absolvendi.

79. Navar. Rodrig. Henriquez, Vega, Villalobos, & plures alii, quos refert & sequitur Diana part. 1. tract. de Absol. ab hæresi resol. 5.

76. magis illis bonis etiam si divitiis, in iustis, in ab-

79. Voluit Trident. servare etiam libertatem conscientia.

servatis, quā qui absolvat eos à non reservatis.

Alioquin, electus solum haberet potestatem absolvendi à reservatis, & non reservata deberet infirmus confiteri ordinario Confessario; immo eligendo significaret, se habere peccata reservata, quæ p̄mā fronte apparent absurda.

82.
Conductio Religio-
forum non
probat sententiam
Arriaga.

Neque
Conc. Tri-
dent.

Probabile
est, quemlibet
Sacerdotem posse
absolvere ab omnibus
peccatis in
articulo
mortis, etiam
in præsentia
Ordinarii.

83.
Oppositum
docet Sanchez,
& alii
plures.

Probat ex
Conc. Tri-
dent.

Carthag. 3.

Extravag.
Inter con-
stitas de Pri-
vil.
Extravag. 1.
de Senesit.
Excom.

Et ex cap.
Eos qui, de
Sent. Ex-
com. in 6.

Itaque ex consuetudine Religiosorum, qui parum curant, an huic vel illi confiteantur, immo ordinariè malunt confiteri ordinario, quàm extraordinario Confessario; estò hic eis offeratur, nihil colligi potest pro una vel altera parte.

Quantum ad Trident. si nihil ibi constituat, quod non fuit semper in Ecclesia observatum, profectò in Ecclesia nunquam observatum fuit, quod aliquis Confessarius absolveret à peccatis reservatis, qui non posset absolvere à peccatis non reservatis; si ergo ibi dat licentiam simplici Sacerdoti absolvendi à peccatis reservatis in præsentia Ordinarii, dico, etiam dare licentiam absolvendi à peccatis non reservatis.

Igitur consequenter loquendo, vel quilibet Sacerdos potest absolvere ab omnibus peccatis in articulo mortis tam reservatis, quàm non reservatis in præsentia Ordinarii, aut alterius, qui extra illum articulum potest absolvere; quæ sententia est probabilis, & mihi placet, quia in favorem animarum, quæ alioquin aliquando periclitarentur & in æternum perirent; vel nequit absolvere à reservatis, ut docet Sanchez in Sum. lib. 2. c. 13. n. 7. & alii quàm plures quos citat, & qui citantur à Diana suprā.

Prædicta concessio, inquit Sanchez; cuiuslibet Sacerdoti pro articulo mortis facta, intelligenda est, quando deest copia Superioris potentis absolvere & proprii Sacerdotis; seu alterius Sacerdotis expositi ad audiendas Confessiones; secus si adsit Superior, cui reservatur: & si ipse absit, debet quoque abesse Sacerdos expositus, ut possit simplex;

Ducor; quia Trident. eo cap. 7. ait esse custoditum semper in Ecclesia, ut quilibet Sacerdos in eo articulo absolvere possit. Quare jus novum non condidit, sed consuetudinem approbavit. At ea consuetudo solum obtinuit, ut quilibet Sacerdos tunc absolvere possit, quando non est prædictus recursus, ut constat ex Conc. Carthag. 3. can. 32. & refertur cap. Presbyter 26. q. 6. Et Extravag. Inter constitas. §. Incendiarii, de Privil. Et Extravag. 1. §. Decernimus, de Sent. excom. Item, quia Trident. dicit, id esse indulgentiam ratione necessitatis, ne æger absque Confessione decedat, quæ in hoc casu cessat omnino.

Tandem, quia cap. Eos qui, de Sent. excom. in 6. deciditur, ut absolutus ratione imminentis necessitatis articulo mortis à censura

reservata, teneatur cessante impedimento se præsentare Superiori, cui reservata erat. Si ergo cum potest, tenetur se Superiori præsentare, & ante Absolutionem adest Superior, non poterit ab inferiori absolvi. Hactenus Sanchez.

Respondet Arriaga; ab excommunicatione, de qua agitur in cap. Eos qui, similiter in Extravag. allegatis, non bene desumi argumentum, ad peccata reservata; primò, quia cum illa sit ordinariè nota, non est ulla difficultas penitenti, se manifestandi Superiori; secus est in peccatis reservatis, quæ sunt occulta.

Secunda differentia est clara; nam absolutio à censura non est ad salutem necessaria; in ordine autem ad hoc, ut sepeliatur ille in loco sacro; & pro eo fiant Sacra, & alie orationes Ecclesiæ, potest etiam post mortem obtineri licentia. Hæc ille sup. n. 15.

Sed contra: Tridentinum eodem modo loquitur de peccatis & censuris: *A quibusvis, inquit, peccatis & censuris absolvere possunt.* Si ergo non possunt absolvere à censuris in præsentia Ordinarii, neque à peccatis.

Deinde absolutio à censuris debet præcedere Absolutionem à peccatis; ergo si non potest absolvere à censura, nec à peccato, cui annexa est censura.

Respondetur ad primū; diversitatem petendam esse ex materia subjecta; porro nulli jus disponit, ut absolutus in articulo mortis à peccatis reservatis, debeat, cessante periculo, se sistere legitimo Confessario; sicuti id disponit de absolutione à censura reservata.

Aliter respondetur: à Concil. Trident. omnis omnino tollitur reservatio; atqui si maneret ea obligatio, se sistendi, nullo prorsus modo esset reservatio ablata; uti nemo unquam dixit, quando Religiosis iter facientibus datur licentia, ut si in via habuerint casum reservatum, possint absolvi, cum obligatione tamen se sistendi, nemo, inquam, dixit, eo casu omnem omnino ablatam esse reservationem. In quo enim, quæso, præcipua essentia reservationis consistit, nisi in ea obligatione se sistendi?

Sed hæc responsio non placet: nam etiam Trident. tollit reservationem censuræ, quia loquitur generaliter de omnibus peccatis reservatis eum & sine censura, & tamen absolutus à censura reservata in articulo mortis, tenetur cessante periculo se sistere Superiori.

Sufficiat ergo Lectori prima responsio; nam illa obligatio sistendi se, non est annexa ex natura rei illi absolutioni, nisi ergo imponatur à Superiore, non est à nobis imponenda, neque ullus omnino textus est, aut ratio, unde possit colligi, eam à Superiore esse impositam; ergo &c. Alioquin parvus, immo

84.
Responso
Arriaga ad
cap. Eos qui.

85.
Contra an-
nuitur pen-
mo.

Secundo.

86.
Responso
86.

Alia res-
ponso.

87.
Que non
placet Ar-
riaga.

vix

vix ullus favor fieret moribundis per illam Absolutionem; cum Multorum, & valde probabilis, sit sententia, in casu necessitatis posse quempiam absolvi indirecè à re servatis, ea non confitendo. In hoc ergo solùm fieret favor, quòd ea confitendo certius absolveretur, interim cum onere duobus illud peccatum revelandi.

Quod autem ait Hurtadus Disp. 11. de Penit. diff. 13. (ubi, teste Arriagà supra, oppositum docet) facultatem absolvendi ab excommunicatione reservata, quæ conceditur in cap. *Eos qui*. extensam esse à DD. ad Absolutionem ab aliis casibus reservatis, adeoque subire eandem legem, non videtur satis fundatum, ad imponendam tam gravem obligationem: quippe Trident. asserit, id semper in Ecclesia custoditum fuisse, cum tamen illud caput vix habeat trecentos annos antiquitatis: est enim Bonifacii VIII. qui sedit anno Christi 1294. usque ad 1302. porrò sess. 14. Concil. Trident. celebrata fuit anno 1551. Ergo non est verisimile, de illo cap. Cencil. fuisse locutum. Quare hæc sententia Hurtadi, tamquam minus habens, ab aliis DD. communiter rejicitur.

Ad illud, quod secundo loco supra objeiebatur, videlicet, absolutionem à censura debere præcedere Absolutionem à peccato, si non ut Absolutio à peccatis valeat, saltem ut liceat: ad hoc, inquam, Respondeo; Sacerdotem tali casu vel non posse absolvere à peccato, cui annexa est excommunicatio, in præsentia Ordinarii, vel etiam posse absolvere ab excommunicatione, non quidem in foro externo, ita ut penitens, transactâ necessitate, non teneatur se sistere Superiori, & satisfacere parti; sed in foro interno, sive in quantum necessarium est ad Sacramentum ritè ministrandum & suscipiendum.

Et ideo addidi in Conclusionè *ly Sacramento obstantibus*, quia licet Concil. generaliter loquatur, tamen ex fine & ratione satis intelligitur hæc limitatio: ut enim occasione reservationis nemo pereat, sufficit quòd validè & licitè possit suscipere Sacramentum, reliquis omnibus salvis manentibus; ergo Sacerdos non habet potestatem absolvendi à censuris, nisi in quantum hæc necessaria est, ut validè & licitè ministret Sacramentum, & penitens per Sacramentum accipiat remissionem peccatorum: ad hunc autem effectum non est necessaria absolutio censuræ in foro externo. Neque est necessarium, ut absolvatur sine onere comparandi postea, & satisfaciendi Superiori, & aliis, quorum interest, de quo plura proprio loco. Hæc sufficiant impræsentiarum pro explanatione illorum jurum, quæ Sanchez adfert contra nostram sententiam.

Subscribo verba singulorum ut clarior veritas innotescat. Extravag. *Inter cunctas*. de Privil. sic inquit Bened. II. *Observent sollicitè dicti Fratres, ne ad Confessiones recipiant criminosos criminosos, pro quibus solemniter poenitentia est inducenda. Modo eodem excommunicatos respuant, & Clericos, qui propter delictum irregularitatem aliquam incurrerunt &c. Incendarios etiam, eosque, qui tam enormibus sunt ireriti peccatis, quòd ea rationabilis consuetudo, præscripta canonicè, in Episcopatibus aliquibus reservavit Episcopis similiter non admittant &c. Quòd si forsitan, antequam ab eo, qui potestatem habet, absolvi possint, mors talium confitei volentium verisimiliter timeatur, etiam in prædictis casibus sepefati Fratres eos confitei volentes audiant, ipsique beneficium absolutionis impendant, sed subeant juramentum, quòd liberati, se suis Episcopis & excommunicatoribus presentabunt: excommunicantium super his, pro quibus ab eis excommunicati erant, & Episcoporum pro peccato hujusmodi parituri mandatis.*

Si dixeris; in his verbis loquitur Pontifex, non solùm de censuris reservatis, sed etiam de peccatis reservatis absque censura. Respondeo; ut loqueretur, hæud equidem de omnibus peccatis, sed de aliquibus tantùm, quæ ibidem specificat dicens: *Quam consuetudinem (ex causa, quæ iuste ad id animam nostrum movit) solummodo circa voluntarie homicidas, falsarios, Ecclesiarum immunitatis & libertatis Ecclesiastica violatores & sortilegos approbamus.*

Si inferas; ergo saltem ab his peccatis non poterit simplex Sacerdos absolvere in præsentia Ordinarii, eodem modo, quo non potest absolvere à censuris. Respon. conc. totum; nisi placeat, hanc Extravag. etiam quoad hoc punctum esse revocatam per Clement. V. in Concil. Vienn. (& refertur Clement. *Dudum*. de Sepulturis) ubi sic lego: *Dudum à Bonifacio Papa VIII. prædecessore nostro infra scripta edita Decretali, Bened. Papa II. prædecessor noster aliam (quæ incipiebat: Inter cunctas, inquit Glossa ibi, verb. *Aliam*.) illius revocatoriam promulgavit: quæ quia (ut probavit effectus) nedum pacis ab auctore ipsius speratæ fructum non attulit, quin immò discordia, pro qua sedanda processerat, fomentum non modicum ministravit: nos eam omnino cassantes &c.*

Quantùm ad Extravag. 1. de Sent. excom. hæc manifestè loquitur de solis censuris ibi: *Decernimus etiam, ut nullus hanc incurrens excommunicationis sententiam pro predictis vel aliquo predictorum, absque speciali mandato nostre Absolutionis beneficium valeat obtinere: nisi forsitan ad nos habere accessum non possit in mortis articulo constitutus.* Ita Bonif. VIII.

Similiter manifestum est, eundem Pontificem cap. *Eos qui*. 22. de Sent. excom. in 6. loqui dumtaxat de Sententia excom. *Eos*, inquit, *qui à sententia canonis vel hominis*

90. Recitantur verba Extravag. *Inter cunctas*.

91. An Pontifex in illa loquatur etiam de peccatis reservatis.

An illa Extravag. quoad hoc punctum sit revocata.

92. Extravag. 1. de Sent. excom. loquitur manifestè de solis censuris.

Uti etiam c. *Eos qui*.

88. Rejicitur quædam doctrina Hurtadi.

89. Accedens in articulo mortis potest absolvi sine etiam in præsentia Ordinarii, pro foro interno.

Probatio.

87. de non cet. Ab.

(cùm ad illum, à quo aliàs de jure fuerant absol-
vendi, nequeunt propter imminens mortis articu-
lum aut aliud impedimentum legitimum pro abso-
lutionis beneficio habere recursum) ab alio absolvun-
tur: si cessante postea periculo vel impedimento hu-
jusmodi, se illi, à quo his cessantibus absolvi de-
beant, quam citò commode poterunt, contempe-
runt presentare, mandatum ipsius super illis, pro
quibus excommunicati fuerant, humiliter recepturis,
& satisfacturis prout iustitia suadebit: Decerni-
mus (ne sic censura illudant Ecclesiastica) in ean-
dem sententiam recidere ipso jure.

93.
Quid in eo
statuatur.

Ubi non decernitur, neminem posse ab-
solvi à sententia Canonis vel hominis in arti-
culo mortis à simplici Sacerdote, quan-
do potest haberi recursum ad illum, à quo
aliàs de jure fuerat absolvendus; sed non
sic posse absolvi, etiam quando non potest
haberi recursum, quin extra mortis arti-
culum constitutus, debeat se illi præsen-
tare, quod hæc Conclusio non negat, & alia
suo loco in terminis affirmabit. Tenetur
ergo se præsentare Superiori, sive in ipso
articulo mortis, sive cessante mortis arti-
culo, non ut denuò Absolutionem obtineat,
sed ut obediat ejus mandatis, & satisfaciat
parti.

94.
Obiectio.

Dices; cùm equidem debeat recurrere
ad Superiorem, & possit recurrere in ipso
articulo mortis, cur non teneatur? Non
enim (ut supra dicebat Sanchez) Trident.
quidquam indulget, nisi quod est necessa-
rium ad salutem, & quod custoditum sem-
per fuit in Ecclesia; non est autem necessa-
rium ad salutem, neque custoditum semper
fuit in Ecclesia, quòd præsentare Ordinario,
simplex Sacerdos absolveret à censura rea-
servata, etiam in articulo mortis, ut patet
ex cap. Presbyter, supra allegato, sequentis
tenoris: Presbyter inconsulto Episcopo non reconci-
liet poenitentem, nisi absente Episcopo ultima ne-
cessitas cogat.

solvitur.

Respondet; loquitur Concilium de recon-
ciliatione publica seu pro foro externo, ut
patet ex secunda parte ejusdem cap. quæ ta-
lis est: Cuiuscumque autem poenitentis publicum &
vulgatissimum crimen est, quod universam commo-
verit Ecclesiam, ante altidam (id est, ante atrium
Ecclesiæ) manus ei imponatur.

95.
Reconcilia-
tio aliquan-
do distinguitur ab Ab-
solute sacra-
mentali.
Concil. Tolet.
11.

Equidem reconciliationem aliquando dis-
tingui ab Absolutione sacramentali, de qua
hic tractamus, evidenter colligitur ex Con-
cil. Toletano 11, can. 12. ubi sic loquitur:
Qui poenitentiam in mortis agit periculo, non diu-
tine à reconciliationis gratia differendus est. Sed si
periculo mortis urgeatur periculo, poenitentia per
manus impositionem accepta, statim ei reconciliatio
adhibenda est, ne prius ab humanis rebus ager ab-
scedat, quam donum reconciliationis accipiat.

Unde juxta Leonis (Epist. 89. aliàs 91.)
edictum, his, qui in tempore necessitatis, & in

periculi urgentis instantia, presidium poenitentia,
& mox reconciliationis implorant, nec satisfactio in-
terdicenda est, nec reconciliatio deneganda; quia mi-
sericordia Dei, nec mensuras possumus ponere, nec
tempora definire. De his autem, qui accepta poeni-
tentia, antequam reconcilientur, ab hac vita re-
cesserint, placuit nobis, ut & memoria talium in Ec-
clesiis commendetur, & oblatio pro eorum delicto à
Presbyteris recipiatur.

Atque de eadem reconciliatione intelligo
illud Evaristi Papæ (& refertur 26. q. 6.
cap. 4.) Presbyteri de oculis peccatis iussione
Episcopi poenitentes reconcilient: & sicut supra præ-
missimus, infirmantes absolvant & communicent. Ubi
expressè distinguitur reconciliatio ab Absol-
utione & Communionem. Unde Glossa verb.
Iussione, inquit: Si intelligas hoc de excommuni-
cato planum est: vel intelligas de illo, cui Episcopus
poenitentiam injunxerit. Nam absente Episcopo
sine mandato ejus potest reconciliari, si necessitas fue-
rit, ut infra ea. c. ultima, vel intelligas hoc iussio-
ne generali.

De qua utique iussione scriptum habes 16.
q. 1. cap. 41. Cunctis fidelibus & summo pere om-
nibus Presbyteris & Diaconis & reliquis Clericis at-
tendendum est, ut nihil absque Episcopi proprii li-
centia agant: non utique Missas sine ejus iussu qui-
piam Presbyterorum in sua Parochia agat, non ba-
priet, nec quidquam absque ejus permisso fa-
ciat.

Cæterum hæc licentia, immo & iussio
conferri debet in articulo mortis, non tan-
tùm pro Absolutione sacramentali & Com-
munionem, sed etiam pro reconciliacione pub-
lica, absente Episcopo. Immo præsentem
Episcopo pro Absolutione sacramentali, si
non licentia Episcopi præsentis, saltem Pon-
tificis Romani ex Conc. Trident. supra alle-
gato. Ut omittam dicto cap. 4. 26. q. 6. non
fieri mentionem periculi vel articuli mortis,
sed solum infirmitatis, in qua certum est non
quemlibet Sacerdotem esse validum mini-
strum hujus Sacramenti.

Item de reconciliatione externa intelligo
Concil. Carthag. 2. cap. 4. (& refertur 26.
q. 6. c. 5.) Avelinus Episcopus dixit: si quisquam
in periculo fuerit constitutus, & se reconciliari divi-
nis Altaribus petierit, si Episcopus absens fuerit, de-
bet utique Presbyter consulere Episcopum, & sic per-
iclitantem ejus præcepto reconciliare.

Notandum quoque; in his iuribus non
fieri specialem mentionem casuum reserva-
torum, sed simpliciter peccatorum: constat
autem Presbyterum inconsulto Episcopo,
non solum in articulo mortis, sed etiam ex-
tra illum posse absolvere à peccatis non re-
servatis. Signum ergo est, quòd non loquan-
tur de speciali recursum necessario pro Ab-
solute sacramentali.

Quin immo, aliqui Auctores oppositæ
sententiæ concedunt, posse inferiores Sacet-
dotes

Cap. 4. 26.

96.
Presbyter
nihil debet
agere abs-
que Episco-
pi proprii
licentia.
Cap. 41. 16.
q. 1.

Hæc licen-
tia habetur
in articulo
mortis, ut
iam pro po-
blica re-
conciliatio-
ne.

97.
Explicatur
Conc. Car-
thag. 2. de
reconcilia-
tione exte-
rna.

98.
Aliqui do-
ctores

96. dotes absolvere infirmum periclitantem à calibus Episcopo reservatis, nec obligari Confessarium ad petendum illam facultatem ab Episcopo, licet possit, nec etiam infirmum ad petendam eam per litteras aut nuncium. Ita cum Aliis, quos refert, docet Sanchez supra n. 14. Ad quid ergo illa jura?

97. Quia, inquis, sicut facultas absolvendi in illo articulo pro foro externo, intelligitur cum illa limitatione; Quando Prælati adiri non possunt; sic etiam facultas absolvendi in illo articulo pro foro interno, habet eandem limitationem; quando scilicet Superior non adest: cum hoc tamen discrimine, quod facilius censetur adeste ad petendam facultatem pro foro externo, quam ad petendam pro foro interno, in quo non obligatur ægrotus ad petendum per Confessarium vel alium nuncium, aut manifestandum se per litteras, sicut tenetur in foro externo, cum jam supponatur notorium ejus impedimentum & delictum. Ita Lugo disp. 18. n. 27.

98. Respondeo; potuit Ecclesia concedere facultatem absolvendi in illo articulo pro foro interno absque illa limitatione; Quando Superior non adest, estò dedisset facultatem pro foro externo cum illa limitatione; unde ergo constat Lugoni, quod non dederit; cum Tridentinum absolurè loquatur, & antiqua jura non loquantur de foro interno?

99. Ratio autem disparitatis est; quod nulla communiter possit esse causa, quare poenitens, ex hypothèsi, quod crimen sit publicum & deductum ad forum externum, nolit petere reconciliationem ab Episcopo; sæpius autem possit esse aliqua causa, quare nolit Ordinatio manifestare sua peccata merè interna sive occulta, habentia censuram reservatam, aut etiam reservata absque censura. Ne ergo talis pereat; merito voluit Ecclesia, ut quilibet posset eum sacramentaliter absolvere à suis peccatis in articulo mortis; & consequenter à censuris, in quantum possunt impedire illam Absolutionem.

100. Igitur quæ fuerit antiqua consuetudo Ecclesiæ, quantum ad Absolutionem sacramentalem à peccatis merè internis seu occultis; non satis constat ex juribus præallegatis. Credendum ergo est, eam fuisse, quam explicat Trident. supra his verbis, absque ulla restrictione; aut limitatione absentis, aut presentis Superioris: Verumtamen pie admodum, ne hoc ipsa occasione (puta occasione reservationis) aliquis pereat (vel defectu legitimi alijs Confessarii, vel propter difficultatem, quæ sæpè esse potest, aperiendi conscientiam Superiori ob pudorem, aut si-

milem metum) in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit (id est, usus receptus in Ecclesia Dei, & consuetudo, quæ est optima legum interpres, semper fuit) ut nulla sit reservatio in articulo mortis (id est, ut peccata reservata extra articulum mortis, in articulo mortis ita sint; quantum ad validam Absolutionem sacramentalem; ac si nunquam fuissent reservata) atque ideo omnes Sacerdotes, quoslibet poenitentes, à quibusvis peccatis & censuris absolvere possunt; id est, quia Ecclesia antiquitus, propter periculum damnationis, noluit peccata in articulo mortis esse reservata, ideo propter idem periculum vult sacra Synodus, ut omnes Sacerdotes, nemine excepto, quoslibet poenitentes absque ullo discrimine, à quibusvis peccatis & censuris, reservatis & non reservatis, in quantum impediunt Absolutionem sacramentalem, possint absolvere.

Dices cum Molina Tract. 3. de Iustitia & Iure. Disput. 63. n. 2. Gregorius XIII. declaravit, in mortis periculo seu articulo, in presentia ejus, qui absolvere potest à reservatis, præstò illo existente ad absolvendum, aut ad facultatem concedendum ad absolvendum à reservatis, non posse ab illis absolvere eum, qui potestatem ad absolvendum ab eis extra mortis periculum non habet.

Itemque simplicem Sacerdotem, quin & approbatum ab Ordinario, qui, secluso mortis periculo, jurisdictionem non habeat ad absolvendum eum, qui in mortis periculo est constitutus, non posse eum absolvere à peccatis suis lethaliibus, si præstò sit alius legitimus illius Confessarius, qui eum à suis peccatis absolvat. Et sanè contrarium esset stultitia, cederetque in detrimentum spirituale absolvendi, qui tunc confiteretur minus idoneo ministro, minusque perito ac experto, & ad id apro-

Resp. non constat authenticè de illa Declaratione Gregorii. Atque ut declarasset, id fecit tamquam particularis Doctor, non ut Pontifex.

Et immeritò stultitia vocatur, quod docet Navar. lib. 5. Consil. tit. de Poenit. & remiss. in prima quidem editione conf. 15. n. 2. & 3. in 2. verò conf. 23. n. 2. & 3. ubi sic ait. (retractans sententiam oppositam, quam docuerat in Manuali cap. 27. n. 272.) Nunc verò, alijs re inspecta, videntur contra istam limitationem facere verba præfati Concilii Trident. scilicet; In articulo mortis nullam esse reservationem; & paulò inferius, Quod omnes &c. Moveor etiam, quod nullus classicus Auctor posuit hanc limitationem, usque ad Silvestrum; qui obscurè loquitur; Innocentius verò non loquitur de articulo mortis, sed de aliis impedimentis, non tam privilegiatis; & verba Concil. Trident. non

101. Obijciat Declaratio Greg. XIII. ex Molina,

102. Respondetur non constare authenticè de ea.

Opinio Nra. vtri immeritò vocatur stultitia.

solum sunt generalia, sed etiam universalia, ibi: *Omnes sacerdotes*, & ibi: *Quoscumque poenitentes*, & ibi: *Quibusvis peccatis*, & ita generaliter & universaliter sunt intelligenda.

Propter quæ puto, Conclusionem prædictam tenendam esse, sine præfata limitatione, post Concil. Trident. quod determinat, quod in articulo mortis nulla est reservatio: quæ Conclusio favorabilis est animarum salutis; quamvis crederem consultè facturum, qui præfente Parocho vel Superiore, faceret se potius ab eo absolvi, quam ab aliis. Ita Navar.

Quis dicatur hic simplex sacerdos.

Et alii viri doctissimi, post declarationem Gregorii, supponentes, simplicem Sacerdotem aliundè esse sufficientem, ad procurandum bonum spirituale absolvendis. Non enim ideo quis dicitur hic simplex Sacerdos, quia est inexpertus, minusque peritus, aut minus idoneus minister; sed quia non habet jurisdictionem; jam autem multi sunt, qui non habent jurisdictionem, & tamen magis periti sunt, & idonei ministri, quam illi, qui habent jurisdictionem.

103. Ordinarius præfens, qui non vult absolvere, censetur absens.

Censetur Ordinarius præfens, quando ad est ejus delegatus.

De cætero, quia opposita doctrina satis communis est, & indiget multis limitationibus; placuit eas paucis verbis hic proponere. Atque in primis, secundum Omnes, Ordinarius præfens, qui non vult absolvere, censetur absens. Secundò, tunc censetur Ordinarius præfens, quando licet ipse in propria persona absit, adest tamen ejus delegatus, id est, tunc, secundum illam sententiam, non potest absolvere in articulo mortis simplex Sacerdos (per quem intelligo omnem illum, qui non habet jurisdictionem extra articulum mortis) quando adest aliquis, qui habet jurisdictionem ordinariam vel delegatam extra articulum mortis; & paratus est infirmum absolvere.

Sicut enim per Confessionem, factam delegato, etiam in præfentia Ordinarii, satisficit præcepto annuæ Confessionis, ut superius diximus, ita etiam præcepto confitendi in articulo mortis, sive præcepto divino semel confitendi peccata in hac vita; ac proinde potest ei infirmus confiteri, etiam in præfentia Ordinarii: per consequens tenetur, secundum illam sententiam, nisi velit confiteri Ordinario, qui cum in casu supponatur absens, sequitur, quod teneatur confiteri delegato præfenti.

104. Ordo servandus in absentia tam Ordinarii, quam delegati, ex Sanchez.

Porro in absentia tam Ordinarii, quam delegati, putant Aliqui hunc servandum ordinem, ut non possit absolvere Sacerdos non expositus nec approbatus, si adsit alius approbatus, v. g. alius Parochus, qui hic jurisdictionem non habeat; item si adsit simplex Sacerdos toleratus, non possit absolvere excommunicatus non toleratus, quia Sacerdos non toleratus, jam eo ipso caret

jurisdictione, & fit Sacerdos simplex, & aliundè habet prohibitionem positivam. Ita Sanchez supra n. 10.

Addit autem, Sacerdotem quemcumque Catholicum esse præferendum hæretico vel schismatico, & inter Catholicos, irregularem præferendum excommunicato vitando, suspensum autem vel interdictum, præferendum irregulati; & degradatum postponendum aliis Catholicis, quocumque alio vinculo impeditis. Vide præfatum Auctorem.

Sed hic ordo non placet Lugoni, tamquam nimis scrupulosus, maxime cum ea necessitate, quæ à suis Auctoribus adstruitur, ut absolutio aliter data non valeat, ex defectu jurisdictionis: incredibile enim est, inquit ille disp. 18. n. 37. Ecclesiam voluisse dare in eo articulo facultatem, nisi observaretur ille ordo, quem ne doctissimi quidem homines sciunt, nec nisi cum magno studio & attentione agnoscere possunt; quomodo infirmus, aut mori undus, ad eam subtilitatem speculanda, obligari prudenter poterat?

Dicendum ergo est, Ecclesiam, positâ necessitate, quod scilicet periculum sit mortis, & proprii Confessarii copia non sit, omnibus aliis indifferenter facultatem concedere: nam omnes ibi enumerati, si verè jurisdictione carent, Sacerdotes simplices sunt: nec refert, quod hic Sacerdos, alibi fortè expositus sit, vel jurisdictionem habeat: nam hic & nunc est simplex Sacerdos, & verba Tridentini universalia sunt, ut in casu necessitatis omnis Sacerdos possit absolvere. Hæc ille.

Verumtamen, cum Trident. nullam faciat mentionem proprii Sacerdotis, si hic debeat præferri, dum præfens est; quia tunc nulla est necessitas confitendi simplici Sacerdoti: cur non etiam simplex Sacerdos toleratus debeat præferri Sacerdoti non tolerato, cum etiam tunc nulla sit necessitas confitendi Sacerdoti non tolerato; & aliundè non tolerato, specialiter sit prohibitum ab Ecclesia, ministrare hoc Sacramentum?

Si dixeris, quia jure divino tenetur confiteri proprio Sacerdoti, non autem simplici Sacerdoti tolerato.

Resp. non sic tenetur confiteri proprio Sacerdoti, quin de licentia ejus possit confiteri alieno. Unde potest confiteri delegato Pontificis in præfentia Parochi. Si ergo Ecclesia, secundum Lugonem, noluit dare jurisdictionem simplici Sacerdoti in præfentia Parochi, tamen universaliter loquatur, unde constat, quod voluerit eam dare Sacerdoti non tolerato, in præfentia simplicis Sacerdotis tolerati, cum specialiter prohibeat non tolerato, extra casum necessitatis ministrare hoc Sacramentum?

Nec contra hoc (inquit Dicastillo disp. 10. n. 404.)

105. Sed non placet Lugoni tamquam nimis scrupulosa.

Ipse autem putat, quem liberius confiteri potest absolvere absentia Ordinarii.

106. Opinio Ati. Gouss.

Objectio.

Solutio.

107.

Responso
Dicitur ad
quoddam
argumen-
Logoni.
n. 404.) urget argumentum Card. Lugo-
nis disp. 18. n. 39. & 40. ubi videtur dicere,
preferendum esse excommunicatum; quia
ille est proprius Sacerdos, cui tenetur con-
fiteri ex præcepto Christi, adeoque non est
necessitas dandi facultatem simplici Sacer-
doti; ideoque Ecclesiam, non conferre juris-
dictionem simplici Sacerdoti. Hoc, inquam,
argumentum non urget; falsum enim est,
quod tunc adit alius, qui non sit simplex
Sacerdos. Nam uterque est simplex Sacer-
dos. Simplex enim Sacerdos à non simplici
in re nostra tantum differt in eo, quod sim-
plex caret aliquin jurisdictione extra articu-
lum necessitatis, alter vero non; atqui in
nostro casu excommunicatus non toleratus
æquè caret jurisdictione, quia est effectus
excommunicationis. Et ex alio capite ha-
bet, quod sit vitandus; ergo illum superat
simplex Sacerdos, aliquin sufficiens & capax
ex aliis capitibus, ut supponimus. Hæc
ille.

108.
Quid doce-
at Logo.
Sed (quidquid sit de re ipsa) perperam
videtur citare Card. Lug. ut jam ostendo.
Docet Eminent. n. 38. si pœnitens habeat
aliqua reservata, & aliqua non reservata,
tamen Parochus præfens non habeat pote-
statem in reservata, nihilominus eum præ-
ferendum esse simplici Sacerdoti, quia ipse
est proprius Sacerdos respectu non reserva-
torum, quæ pœnitens tenetur jure divino
confiteri; cum autem aliunde non possit di-
midare Confessionem, debet eidem confi-
teri reservata, cum in illo articulo habeat
jurisdictionem ad absolvendum etiam ab
illis.

Obisio.
Contra hanc autem doctrinam sic objicit
sibi ipsi n. 39. Dices: ergo similiter, si quis
confitetur in mortis articulo peccata venialia
& mortalia, debet præferre Sacerdotem sim-
plicem non excommunicatum alteri Sacer-
doti, etiam exposito, qui sit excommunicatus
vitandus. Probatur sequela: quia Sacerdos
simplex habet ad minus jurisdictionem in
ordine ad peccata venialia: excommunica-
tus autem vitandus privatus est omni juris-
dictione ab Ecclesia. Ergo &c.

109.
Responso.
Respondet n. 40. Neg. Seq. & rationem
disparitatis assignat, quod in primo casu sit
obligatio confitendi non reservata proprio
Sacerdoti: at verò in posteriori casu non sit
obligatio confitendi simplici Sacerdoti venia-
lia; non ergo (inquit) frustrà dabitur facul-
tas excommunicato absolvendi, quia jam
pœnitens invenitur sine copia Confessarii in
ordine ad peccata omnia & singula, quæ te-
netur confiteri. Ergo non est, cur magis
Ecclesia det facultatem Sacerdoti non ex-
communicato, quam excommunicato, cum
neutri debeat pœnitens venialia confiteri.
Hæc ille.

Ergo videtur dicere, præferendum esse
excommunicatum; negatur Consequentia.
Sed videtur dicere, utrumque habere æqua-
lem potestatem, adeoque pœnitentem posse
eligere, quem maluerit. Quod judico proba-
bile, potuit enim Ecclesia pro illo articulo
suspendere effectum illum excommunicatio-
nis, sicuti suspendi eum in excommunicato
tolerato, non solum pro illo articulo, sed
etiam pro semper ad requisitionem pœnitentis;
an autem fecerit, hoc est quod quæritur;
& fecisse, contendit Card. nec contra-
rium probat Dicaillio, nec facile proba-
bit.

Unde placet quoad hoc sententia Lugonis,
quamquam hæc occurrit rarissima sit
hoc tempore, cum ordinariè adit infirmo,
aut adesse commodè possit, qui habet pote-
statem ordinariam vel delegatam absque ali-
quo impedimento excommunicationis &c.
ut proinde hæc quaestio magis sit speculativa,
quam practica.

Uti & ista: Utrum simplex Sacerdos, qui
cepit audire Confessionem in articulo mor-
tis, superveniente Ordinario, teneatur Con-
fessionem abrumperè, saltem si pœnitens
habeat excommunicationem reservatam?
Enimverò, cum ratione hujusmodi excom-
municationis, etiam aliquin absolutus, debeat
cessante impedimento se præsentare Superi-
ori, videtur quod statim, superveniente
Superiore, debeat se præsentare (quæ enim
ratio differendi hujusmodi præsentationem?)
non ut absolvatur; ad hanc enim Absolu-
tionem acquirit simplex Sacerdos jus per
inceptionem Confessionis, sed ut pareat man-
datis, si adhuc parendum est, & satisfaciat,
si nondum satisfecit. Unde si ante Confessio-
nem paruit & satisfecit, poterit tali casu
simplex Sacerdos absolvere tam à censura,
quam à peccatis.

Proinde illa comparitio non est aliquod
gravamen indebitum pœnitentis, cum non
cogatur peccata repetere, nec confiteri ha-
benti jurisdictionem incertam & pendentem
ex futuro eventu; siquidem in hoc casu con-
ceditur, posse talem Sacerdotem simpliciter
absolvere à peccatis & censuris, & tantum
cogitur Superiore præsentari nunc eam cen-
suram declarare, quam equidem postea,
obtentà absolutione, deberet declarare, ut
supponitur.

Quod autem tali casu simplex Sacerdos
possit absolvere sacramentaliter à peccatis,
& in quantum necesse est ad hanc Absolu-
tionem, etiam absolvet à censuris, probatur
argum. cap. Relatum 19. de Offic. deleg. ibi:
*Si hoc fuerit ante prædecessoris nostri obitum contestata,
mandatum morte mandatoris nullatenus expiravit.*
Et cap. Gratum 20. eodem ibi: *Nos autem in-
quisitioni tuae taliter respondemus, quod cum in casu
priori*

Pœnitens in
articulo
mortis po-
test eligere,
vel excom-
municatum,
vel simpli-
cem Sacer-
dotem.

110.
Utrum sim-
plex Sacer-
dos, qui
cepit audire
Confessio-
nem in
articulo
mortis, sus-
perveniente
Ordinario,
teneatur
eam ab-
rumperè.

111.
Quod rati-
casu possit
simplex Sacer-
dos ab-
solvere,
probatur ex
cap. 19. de
Offic. deleg.
& cap. 20.
eod.

priori citatione factâ, negotium sit quasi ceptum: & maxime si delegatus non sit certus de obitu delegantis, potest & debet in causa procedi: tenebitque, quod iustitiâ fuerit præviâ definitum.

Ergo similiter in casu nostro, cum negotium sit quasi ceptum, iurisdictionis simplicis Sacerdotis, quam ab Ecclesia acceperat in absentia Superioris, non expirat per adventum Superioris, sed potest in causa procedi, tenebitque, quod iustitiâ fuerit præviâ definitum. Alioquin grave onus imponeretur infirmo, scilicet confitendi secundò eadem peccata, cum aliquando vix semel possit confiteri propter verecundiam. Unde non est verisimile, quòd Ecclesia ita voluerit limitare suam iurisdictionem, ut Confessione jam inceptâ, infirmus advenienti Superiori iterum deberet eadem peccata confiteri.

112. Idem dicendum de hæretico, excommunicato & similibus. Dicastillo.

Probatur ex ratione.

Quapropter non approbo, quod docet Dicastillo disp. 10. n. 427. hæreticum, excommunicatum, & huiusmodi impeditos positivè ab Ecclesia ab audiendis Confessionibus, etiam inceptâ Confessione, si alius superveniat non impeditus, debere cessare, & consequenter infirmum debere alteri de novo omnia sua peccata, etiam jam semel confessa, iterum confiteri.

Ratio mea est; quia non constat Ecclesiam magis limitasse pro articulo mortis iurisdictionem hæretici, excommunicati &c. quam simplicis Sacerdotis, licet enim sit positivè impeditus, tamen non pro articulo mortis, saltem quando est necessitas: sicut erat dum incipit audire Confessionem, immo semper manet aliqua necessitas, etiam superveniente legitimo Confessore, propter nimiam difficultatem, quam patitur pœnitens ex iterata Confessione eorundem peccatorum; cum tamen Ecclesia voluerit Confessionem in extrema hora reddere facillimam, quantum recta ratio permittit. Sicut ergo permittit, passim Confessionem fieri excommunicato non vitando, quidni iustè & rationabiliter permiserit, eam fieri in articulo mortis excommunicato vitando, independentè à futuro eventu superventuri Sacerdotis, aliundè non impediti? Ego non video rationem dubitandi.

Satisfit argumentum in contrarium.

Nam quod ait Dicastillo: cessat iurisdictionis in aliis negotiis eo ipso, quòd simile tale impedimentum supervenit ex parte Iudicis, ergo potèri ratione in hoc negotio; hoc, inquam, argumentum apud me nullius est momenti: quippe, ut omittam, Antecedens non esse omninò certum, negatur Consequentia; quia in hoc negotio agitur de æterna salute, & onus secundò confitendi eadem peccata distinctis Confessariis, nimis difficile est, ut debeat imponi in tali negotio.

113. An infirmus

Sed nunquid peccata oblita teneretur æger confiteri legitimo Confessario jam præ-

senti? Respondent Multi affirmativè; quia est nova Confessio, & à priori independens Dicastillo supra n. 428. Quamvis, inquit, in praxi sequenda sit illa sententia; nihilominus si ratione præcise agamus, oppositum conforme videtur principis generalibus circa casus reservatos.

Quæris quæ sint illa principia? Casus reservatus omissus in Confessione, factâ tempore Jubilæi, definit esse reservatus, adedque potest absolvi extra Jubilæum ab eodem Confessario, qui de per se non habet potestatem absolvendi à reservatis, idque quia hæc secunda Absolutio est quasi appendix prioris. Ergo similiter hic. Unde non sic est nova Confessio & independens à priori, ut nec expressè, nec virtualiter pertinuerit; aut debuerit pertinere ad partem materiæ præcedentis Confessionis; nam si illa peccata memoriæ occurrissent, Absolutio non minus directè fuisset illorum, quam aliorum.

Confirmatur; quia si pœnitens fuisset invalidè absolutus defectu doloris, posset rursus absolvi ab eodem simplici Confessario, jam præsentè legitimo Confessario; quia dum Absolutio validè non est præstita, non censetur finita, idem enim est actu non fieri, & non fieri validè: sicut licentia à Parocho obdenta, assistenti alicui Matrimonio, non finitur eo Matrimonio irritò existente; & generaliter potestas delegata non extinguitur primo actu, quando delegatus inutiliter abaque sua culpa per errorem pronuntiavit sententiam.

Id autem contingit in nostro casu: quamvis enim absolute dici non possit inutiliter pronuntiasse sententiam, cum validè absolverit directè à peccatis auditis, & indirectè ab aliis; tamen Absolutione directâ comparatione aliorum peccatorum inutiliter absolvit, quantum ad implendum præceptum confitendi illa, quæ omninò tenetur iterum confiteri: ergo iurisdictionis semel habita circa omnia, inutiliter circa illa exercita fuit. Ideo debet computari Absolutio circa prædictâ quasi appendix, aut quasi complementum præcedentis iudicii, aut præcedentis actus iurisdictionis. Ita Dicastillo n. 43: Satis plausibiliter, & meo iudicio, probabiliter. Cur ergo contraria sententia practicanda? Respondeo; quia alioquin exponitur Sacramentum periculo nullitatis absque ulla necessitate.

Si inferas; ergo etiam in praxi sequenda sententia Zambrani de casibus articuli mortis c. 4. ubi docet, post Absolutionem impensam à simplici Sacerdote in casu supra posito, scilicet superveniente legitimo Confessario post inceptam Confessionem ante Absolutionem, teneri pœnitentem rursus confiteri legitimo Confessario aliquid peccatum

mus teneatur peccata oblita confiteri legitimo Confessario presentè. Dicastillo.

Probatur sententia negativa.

114. Confirmatur.

Quæritur

115. An in eadem casu tenetur Superiori presentè confiteri aliquid peccatum veniale Zambrani.

atum veniale: quia est satis probabile, ut ipse putat, cessare jurisdictionem illius simplicis Sacerdotis, quando legitimus Confessarius advenit; sicut probabile est, expirare licentiam audiendi Confessiones ad tempus collatam, tempore transacto, etiam quoad Confessiones ceptas, antequam tempus esset transactum.

Respondeo nihilominus Neg. Conseq. Ratio disparitatis; quia longè probabilior est, & communior sententia, non cessare jurisdictionem illius simplicis Sacerdotis in articulo mortis, quidquid sit de licentia audiendi Confessiones ad certum tempus, de qua infra. At verò communior sententia est, semel datà Absolutione in articulo mortis; expirare jurisdictionem simplicis Sacerdotis; & ideo in hoc casu non censetur Ecclesia supplere jurisdictionem; secus in alio casu, ut patebit ex dicendis Conclusionem sequenti, in ordine

CONCLUSIO V.

Existente titulo colorato, cum errore communi, Ecclesia supplet defectum in singulis actibus: peccat tamen, ita sciens, uti & poenitens, ab illo Absolutionem petens, quando adest alius Confessarius, vel deest justa confitendi causa. Censetur eadem Ecclesia supplere defectum jurisdictionis, ex communi DD. opinione probabilis; neque peccat ita absolvens, aut poenitens, petens ab illo Absolutionem, estò adfit alius Confessarius, & deest justa causa confitendi.

116: Quia fit titulus coloratus.

Prima pars Conclusionis docet, quod certius est, relinquens disputationi illud, quod magis incertum est, ut patebit ex dicendis. Itaque titulus coloratus est, quando à Superiore legitimo collata est jurisdictio incapaci; v. g. si Episcopus conferat beneficium parochiale excommunicato occulto, quæ collatò à parte rei est nulla. Interim communiter existimatur verus Parochus, quæritur, an talis validè absolvat sacramentaliter à peccatis?

Et communis responsio est affirmativa; argumento leg. 3. ff. de Offic. Prætorum. ubi sic scriptum habes: Barbarus Philippus cum servus fugitivus esset, Roma Prætorum petiit, & Prætor designatus est; sed nihil ei servitutum obstitisse ait Pomponius, quasi Prætor non fuerit. Arguunt verum est, Prætorum eum functum, & tamen videmus si servus (adeoque à parte rei incapax Prætorum) quamdiu latuit, dignitate prætoris functus sit: quid dicemus? quæ edixit, quæ decrevit, nullius fore momenti? An fore propter utilitatem eorum, qui apud eum egerant vel lege, vel quo alio jure? Et verum puto nihil eorum reprobari: hoc enim humanius est, cum etiam potuit Populus Romanus servo decernere hanc potestatem, sed si scisset servum esse, liberum effecisset. Quod jus multa magis in Imperatore observandum est. Ita Ulpianus lib. 38. ad Sabinum.

Probatur a. pais Gouss. ex l. 3. ff. de Offic. Prætorum.

Concordat lex 2. Cod. de Sent. & Interloc. Si arbiter (id est, secundum Gloss. iudex delegatus) datus à Magistratibus; cum sententiam dixit, in libertate (id est, secundum Gloss. possessione libertatis sive tanquam liber) morabatur; quamvis postea in servitutem depulsus sit (id est, secundum Gloss. inventus servus & à Domino vindicatus) sententia tamen ab eo dicta habet rei iudicata auctoritatem.

117. & leg. 2. Cod. de Sent. & interloc.

Item Novella 44. cap. 1. in fine ibi: Et nulli omnino alteri in statione existenti licentiam esse, ut aut delegetur, aut cum dimittuntur, intersit: nisi tabellioni; qui auctoritatem habet, aut qui ab eo ad hoc factus est. si verò præter hoc fiat, & alter delegetur tunc subiacet poena tabellio, qui auctoritatem habet à nobis dudum definitam: ipsis tamen documentis (à delegato factis) propter utilitatem contrahentium non infirmantur.

Item ex Novella 44. cap. 1.

Accedat jus Canonicum c. 1. 3. q. 7. ibi: Verum tamen si servus, dum putaretur liber, ex delegatione sententiam dixit, quamvis postea in servitutem depulsus sit, sententia ab eo dicta rei iudicata firmitatem tenet. Quod ex Synodo Romana, inquit Sanchez lib. 3. de Matrim. disp. 22. n. 1. desumptum est.

118. Et cap. 1. §. 9. 74

Ego autem, quamvis existimem priora verba illius cap. scilicet: Insuper persona nec procurator esse potest, nec cognitor, desumpta esse ex Synodo Romana, de istis tamen: Verum tamen &c. valde dubito, & puto magis esse verba Gratiani, cum Glossa verb. Verum tamen. Alioquin cur diverso characterè imprimuntur? Ut ut sit, sicut leges non designantur sacros Canones imitari, ita & sacrorum statuta Canonum, Principum constitutionibus adiuvantur. Ita Lucius III. Paduano Episcopo, & refertur cap. 1. de Novi operis nunciat.

Sanchez

An illud cap. sit de assumptione ex Synodo Rom.

Intellige, nisi Canonibus contradicant, ut notat Glossa ibi verb. Adiuvantur. dicens: Et ita in causa Ecclesiastica leges possunt allegare, ut etiam si Canones deficiant, possit iudicari secundum leges. Et post pauca: Dicat, quod legibus attendendum est in Ecclesiasticis causis, nisi Canonibus contradicant, quia tunc non.

In causa Ecclesiastica possunt leges allegare.

Igitur